

**NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV**

**ÚZEMNÍ ODBORNÉ
PRACOVIŠTĚ
V PARDUBICÍCH**

Městský úřad Ústí nad Orlicí
Odbor školství, kultury, sportu, cestovního
ruchu a propagace
Ing. Dana Kličková

Váš dopis čj. / sp. zn.: MUUO/94652/2022/ŠKCP/klick
Doručeno dne: 31. 10. 2022
Naše čj.: NPU-361/89993/2022/Hru
Vyřizuje: Mgr. Hrubecká
Spisový znak: 820.1.

Sychrova 16
562 01 ÚSTÍ NAD ORLICÍ

Místo, datum: Pardubice, 16. 11. 2022

Brandýs nad Orlicí (okres Ústí nad Orlicí), ul. Komenského, čp. 1, parc. č. 1/1, v k.ú Brandýs nad Orlicí, zámek, rejstř. č. ÚSKP 17601/6-4393, stavební úpravy objektu – ETAPA 3, obnova průčelí, obnova severního vstupu do objektu, změna užívání objektu, nový zahradní domek, záměr restaurátorských prací na obnovu původních prvků

Písemné vyjádření odborné organizace státní památkové péče k žádosti podle § 14 odst. 6 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů.

Legislativa:

Ve smyslu § 42 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, je objekt kulturní památkou. Rejstříkové číslo Ústředního seznamu kulturních památek České republiky je 17601/6-4393. Objekt se nachází v městské památkové zóně Brandýs nad Orlicí, prohlášené dne 22. 9. 1995 Vyhláškou Ministerstva kultury č. 250/1995 Sb. o prohlášení území historických jader vybraných měst a jejich částí za památkové zóny. Rejstříkové číslo území v Ústředním seznamu kulturních památek České republiky je 2362.

Předmět žádosti:

„Stavební úpravy u čp. 1, zámek, v MPZ Brandýs nad Orlicí“

Přílohy žádosti:

- Žádost s popisem prací
- Projektová dokumentace (Půdorysy a řezy objektu, Pohledy z hlavních světových stran, Situace stavby, Průvodní zpráva, Souhrnná technická zpráva; Ing. Jiří Svoboda, 01/2020)

Popis zamýšlených prací:

Stavba bude nově využívána jako penzion, částečně jako objekt pro veřejné i soukromé společenské akce s kavárnou, a z tohoto záměru plyne několik úprav objektu: oprava fasády, zateplení střechy a podlah, nové venkovní schodiště a zpevněná plocha hlavního vstupu, zpevněné plochy v areálu zámku. Obnova severního vstupu do objektu zámku.

Nová přípojka splaškové kanalizace, přeložka dešťové kanalizace, nové rozvody TZB na pozemku.

Nový zdroj vytápění – tepelné čerpadlo země/voda (vrty).

Odstranění původního skladu zahradnických potřeb umístěného před jižním průčelím objektu zámku a zbudování nového skladu zahradnických potřeb při západní hranici pozemku. V parku bude obnovena zeleň, pěší cesty a zpevněné plochy – řešeno v samostatné PD – bude předmětem samostatného řízení.

1. Obnova severního vstupu - demontáž okna, odstranění parapetního zdiva a osazení nových jednoduchých dřevěných dveří s tepelně izolačním zasklením – dělení viz severního pohled (příložená PD) - demontáž části oplocení podél chodníku (ucelené pole) - nová zpevněná plocha mezi objektem a schodištěm a mezi schodištěm a chodníkem z kamenné dlažby – pískovec - nové venkovní schodiště – ŽB konstrukce a obklad z desek pískovce - zábradlí ocelové – barva černá

2. Úprava okenních otvorů západního průčelí - demontáž sestavy úzkých oken v 1.np – JZ nároží - úprava otvoru podle šířky oken 2.np a osazené nového okna - zrušení niky, šambrány a parapetní římsy mezi okny 1.np – sjednocení s 2.np

3. Nový zahradní domek při západní hranici areálu zahrady (zakrývající stavby na sousedním pozemku) - rozměr 20x5m - umístění nové stavby pro technické a provozní zázemí zahrady a objektu – zahradní technika, půjčovna kol, uskladnění palivového dřeva - jednoduchá nerušící kubická hmota (atika v linii oplocení), přírodní materiály fasády (dřevěné latě s mezerami – bez povrchové úpravy), klempířské a zámečnické prvky minimalizovat nebo v černé odstínu (prvky parku). - nový podzemní přívod vodovodu, kanalizace, NN a SEK z objektu

4. Oprava fasády - odstranění původního nevhodného akrylátového fasádního nátěru a nesoudržné omítky - obnova štukových prvků a poškozené omítky - oprava soklů, použití sanačních systémů - nový prodyšný fasádní nátěr - barevnost – 2 odstíny - pro základní pasivní plochu světlý odstín (bíláokrová), pro aktivní plochy a tektonické prvky tmavší odstín (světlá okrová), vše světlé odstíny, dostatečný kontrast pro okna v bílém lomeném odstínu - nové klempířské prvky fasády a odvodnění střech

5. Vnitřní stavební úpravy - jedná se o úpravy dispozičního řešení (Stávající obvodové stěny objektu z cihelného nebo smíšeného zdiva zůstanou beze změn.). Vybudování obytného podkroví.

Odstranění vestaveb a nepůvodních prvků interiéru (od roku 1945) - obnova původních prvků (dveřní výplně, povrchy podlah, doplňky, tapisérie, dřevěné kazetové podhledy, zábradlí schodiště) - nové podlahy na terénu – vyrovnaní nivelety podlahy střední a západní části půdorysu na úroveň vstupu na hlavní schodiště - nové nášlapné vrstvy podlah ve 2.np (původní betonový podklad) - nová zdvojená podlaha podkroví - nové dispoziční řešení objektu – 1.np, 2.np, 3.np – podkroví - instalace nového vnitřního osobního výtahu - zásahy do nosných konstrukcí objektu – sanace statických poruch (klenby), nové dveřní otvory - zateplení nového prostoru podkroví s vnitřním sádkartonovým podhledem - oprava vnitřní omítek, nové sanační omítky v 1.np - nové SDK podhledy 2.np u poškozených stropů nebo místností bez původního podhledu - doplnění nových vnitřních dveří s původními prvky - nové vnitřní schodiště z 2.np do 3.np

Charakteristika objektu / území / dotčené části:

Na jihovýchodním okraji městečka, pod hradem, nedaleko náměstí, stojí souběžně s hlavní silnicí patrová budova zámku. Na nevelkém pozemku vymezeném na východě říčním meandrem a z jihu železniční tratí je zámek obklopen nevýraznou, dendrologicky hodnotnou parkovou úpravou.

Zámek je zděný patrový objekt obdélného půdorysu s mansardovou střechou, krytou měděnou falcovanou krytinou s věžičkou. Zámek byl postaven jako pozdně barokní stavba mezi lety 1781 – 1783 stavitelem Josefem Tůmou pro šlechtický rod Trautmannsdorfů. Zámek byl mezi lety 1818 – 1820 přestavěn do klasicistního slohu a v roce 1914 podle návrhu Aloise Dlabače do neobarokního slohu pro bankéřskou rodinu Fischerů. Dodnes se v objektu dochovaly valené klenby s pětibokými výsečemi v přízemí.

Popis:

Zámek je jednopatrová budova, postavená na obdélném půdorysu. Objekt je pětiosý po dvou okenních otvorech a je třítraktový. Středová osa objektu mírně vystupuje z průčelí a snaží se imitovat středový rizalit, který je typický pro vrcholné baroko. V přízemí je středová osa tvořena bosovaným vstupním portálem se zvýrazněným závěrečným klenákem, ve kterém byl kdysi umístěn hlavní vstup do objektu. Nyní se zde nachází velké okno. V patře středové osy se nachází velký obdélný okenní otvor. V přízemí i v patře jsou okenní otvory lemovány šambránami. Ty jsou v horních rozích doplněny ušima bez kapek. Šambrány okenních otvorů jsou v přízemí doplněny zvýrazněnými závěrečnými klenáky. Šambrána je ve spodní části ukončena podokenní římsou. Okna jsou šestidílně členěná. Budova zámku je kryta mansardovou střechou s námětky. Ze střešní roviny vystupují v osové souměrnosti tři vikýře. Nad středovou osu se nachází věžička čtvercového půdorysu s otvorem pro hodiny, která je zakončena bání. Objekt je kryt měděnou falcovanou krytinou, která je složena z velkých obdélných šablon. Fasáda domu je pod úrovní střechy zakončena korunní římsou a patro od přízemí je odděleno kordonovou římsou. Fasáda objektu je složena ze dvou barev, bílé pro neaktivní plochu a světle okrové určené pro plastické části a středovou osu zámku.

Současný stav poznání chráněných kulturně historických hodnot dotčeného objektu / území:

Areál zámku představuje historicky cenný a architektonicky jedinečný celek v rámci chráněného území MPZ Brandýs nad Orlicí, jedná se o část A, tedy určující její charakter. K památkovým hodnotám celého zámeckého areálu patří zejména hmotové uspořádání, vzhled, dochované interiéry a výzdoba, dispozice a materiálová struktura. Nesporně důležitým a hodnotným prvkem je umístění zámku v urbanistické struktuře města.

Dosavadní stav projednání:

Záměr nynějších stavebních úprav konzultován s pracovníky NPÚ v létě 2022.

Dosavadní průběh obnovy:

Předchozí stavební úpravy probíhaly dle platných závazných stanovisek z let 2020-2021 (vydal Městský úřad Ústí nad Orlicí).

V současném roce proběhly dle platného závazného stanoviska sanace havarijních situací, odvlhčení a vybourání novodobých příčlů. V řešení je nadále porušené oplechování hodinové věže.

Vyhodnocení žádosti:

Národní památkový ústav na základě prostudování předložených podkladů a znalosti situace konstatuje, že **posuzované práce a záměr restaurátorských prací budou v souladu s veřejným zájmem ochrany výše uvedených kulturněhistorických hodnot za těchto podmínek:**

- 1) Vlastník bude v průběhu obnovy svolávat pravidelné KD za účasti orgánu SPP a pracovníka NPU, garanta okresu UnO, na kterých bude předkládat ke schválení ty detaily, materiálová řešení a technologické postupy prací na obnově, které předložená PD vzhledem ke stupni svého zpracování (pro stavební povolení) podrobněji neřeší.
- 2) K záměru restaurátorských prací na obnovu původních prvků (tedy dveřních výplní, povrchů podlah, tapisérií, dřevěných kazetových podhledů a zábradlí schodiště) předloží vlastník v samostatném správním řízení orgánu SPP ke schválení restaurátorské průzkumy dotčených konstrukcí s navrženými restaurátorskými záměry. Tyto průzkumy provedou restaurátoři s příslušnými licencemi Ministerstva kultury dle třídníku rest. prací.
- 3) Obnova přilehlého pozemku zámeckého parku bude předmětem samostatného správního řízení.

Zdůvodnění:

Ad 1). Vzhledem ke stupni PD, která nepostihuje veškeré detaily prováděné obnovy, klademe výše uvedenou podmínku č. 1, která prováděním odborného dohledu pracovníkem NPU na pravidelně konaných KD zaručí uchování materiálové a vzhledové autenticity všech řešených konstrukcí a jejich detailů.

Ad 2). Viz § 14 odst. 8 památkového zákona č. 20/87 Sb.: „*Obnovu kulturních památek nebo jejich částí, které jsou díly výtvarných umění nebo uměleckořemeslnými pracemi (dále jen "restaurování"), mohou provádět fyzické osoby na základě povolení vydaného podle § 14a, přičemž restaurováním se*

rozumí souhrn specifických výtvarných, uměleckořemeslných a technických prací respektujících technickou a výtvarnou strukturu originálu.“

Ad 3). Parková úprava řešena v samostatné projektové dokumentaci nebyla součástí příloh k naší žádosti o odborné vyjádření. Vzhledem ke specializaci je nutné řešení parkové úpravy v samostatném správním řízení.

Při dodržení podmínek navrhované stavební a zamýšlené restaurátorské práce zlepší stavebně technický stav objektu zámku a nepoškodí památkové hodnoty MPZ Brandýs nad Orlicí.

Upozornění:

Posuzované práce budou prováděny v „území s archeologickými nálezy“, stavebník je tedy dle § 22 odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, povinen oznámit svůj záměr Archeologickému ústavu AV ČR a umožnit jemu nebo oprávněné organizaci provést na dotčeném území záchranný archeologický výzkum.

Dovolujeme si Vás požádat o zaslání závazného stanoviska neprodleně po jeho vydání, za účelem seznámení se s jeho výrokem pro další zabezpečení odborného dohledu nad prováděním komplexní péče o kulturní památky, jak to odborné organizaci státní památkové péče (NPÚ) ukládá ustanovení § 32 odst. 2 písm. g) zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů.

„otisk úředního razítka“

Ing. Bc. Aleš Papáček
vedoucí odboru péče o památkový fond

Přílohy (počet svazků): 0